

Statsråd Trygve Slagsvold Vedum
Att: postmottak@fin.dep.no

Vår ref. SV

Oslo, 3. februar 2023

Diabetesforbundets innspill til statsbudsjettet 2024

Diabetesforbundet er en uavhengig interesseorganisasjon for folk som har diabetes og andre som er interessert i diabetes. Forbundet ble stiftet i 1948 og har omkring 31.000 medlemmer, 11 fylkeslag og 125 lokalforeninger.

Diabetesforbundet jobber for et godt liv med diabetes – og en framtid uten.

Diabetesforbundet ber regjeringen om å:

- **Utrede sunn skatteveksling.**
- **Gjeninnføre en sukkeravgift med et klart folkehelseformål.**

Utrede sunn skatteveksling

To av tre dødsfall i Norge er relatert til ikke-smittsomme sykdommer. En rapport fra Oslo Economics fra 2021 viser at diabetes type 2 koster det norske samfunnet om lag 46 milliarder kroner årlig. Den største utgiften er velferdstap som koster oss hele 30 milliarder hvert år. Hvis vi ikke tar de nødvendige grepene nå vil vi se en enda større økning i antall med diabetes type 2, mer sykkelighet hos de som har sykdommen og økt dødelighet. Det vil også føre med seg enorme kostnader for både helsetjenesten og trygdeytelser i fremtiden.

Levevaner er ikke bare et resultat av individuelle valg, men henger også sammen med sosiale forhold og strukturelle faktorer. Det er nødvendig å styrke enkeltindividets rammebetingelser for sunn helseatferd. Det er godt dokumentert at pris, tilgjengelighet og markedsføring påvirker forbruksmønsteret vårt. Diabetesforbundet mener at prisvirkemidler på matområdet må brukes mer aktivt for å fremme sunnere matvaner, forebygge overvekt og for å utjevne sosiale helseforskjeller.

Verdens helseorganisasjon har vurdert ulike tiltak som kan redusere sykdomsbyrden og styrke folkehelsen, og sunn skatteveksling blir trukket fram som et av de mest kostnadseffektive tiltakene. Sunn skatteveksling er en kombinasjon av avgift på usunn mat og subsidier på sunn mat. Flertallet i både utvalg om særavgifter (NOU 2007:8) og avgifter på sjokolade-, sukkervarer og alkoholfrie drikkevarer (NOU 2019: 8) konkluderte med at vi bør innføre helsebegrunnede avgifter. Det som mangler er en helhetlig utredning av hvordan slike avgifter, kan innrettes i praksis for å nå målene.

Diabetesforbundet ber regjeringen om å igangsette en utredning av sunn skatteveksling som både tar hensyn til folkehelse, fordeling og bærekraft.

Gjeninnfør en sukkeravgift med et klart folkehelseformål

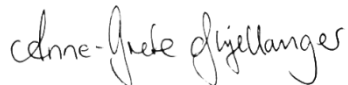
Norge følger en global, negativ trend og ligger på fedmetoppen i Europa. Det er nødvendig å legge bedre til rette for at sunne helsevalg. Høyt inntak av sukker øker risiko for flere ikke-smittsomme sykdommer som diabetes type-2, hjerte- og karsykdommer og en rekke krefttyper. Det bør innføres en ny og helsebegrunnet avgift som bedre treffer varer som har en skadelig effekt på helsen vår, men på kort sikt bør avgiften på alkoholfri sukkerholdig drikke gjeninnføres. En slik avgift vil dulte forbrukerne over på de sukkerfrie og avgiftsfrie alternativene og dermed få stor betydning for folkehelsen.

Diabetesforbundet ber regjeringen om å gjeninnføre en sukkeravgift med et klart folkehelseformål.

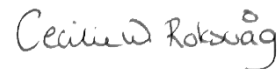
Kontakt: Fagpolitisk ansvarlig Stine Vedvik, tlf. 95287257, e-post: stine.vedvik@diabetes.no

Med vennlig hilsen

diabetesforbundet

Anne-Grete Skjellanger
Generalsekretær

Cecilie Roksvåg
Forbundsleder